

РОЗВИТОК ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ВУГЛЕВИДОБУВНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ

Внутрішній аудит в Україні почав розвиватися з отриманням незалежності, оскільки в нашій державі на законодавчому рівні стало можливим приймати закони та нормативні акти, які регулюють аудиторську діяльність в цілому. Але внутрішній аудит не так розповсюджений на вітчизняних підприємствах. Внутрішній аудит за кордоном почав розвиватися з появою приватної власності. Тому закордонні партнери в цьому питанні мають більше досвіду, щодо функціонування внутрішнього аудиту на підприємствах. Власники, керівники підприємств, менеджери потребують більше інформації відносно підприємства та аналізують активи, заборгованості, основні засоби, запаси та інше, що є на підприємстві. Це викликає підвищення попиту до інформації, яка існує на підприємстві. Вона повинна відповідати вимогам сьогодення, бути точною конкретною, правдивою. Оскільки за рахунок неї, приймаються стратегічні управлінські рішення. Висуваються й вимоги до бухгалтерського обліку. Його розглядають як складову для прийняття бізнес рішень.

В Європі рівень довіри до аудиторської перевірки на підприємствах вуглевидобувної промисловості становить 75%. А рівень не виявлення помилок становить 25%. Під час проведення аудиту неможливо на 100% гарантувати, що фінансова звітність підприємства не містить помилок. Вітчизняна вуглевидобувна промисловість є дотаційною, через брак фінансування не має можливості налагодити ефективну систему внутрішнього аудиту та в подальшому провести зовнішній аудит. В свою чергу, деякі підприємства (наприклад, Шахтауправління Покровське.), які є приватними, проводять не тільки зовнішній аудит фінансової звітності, а й зовнішній аудит запасів вуглевидобувного підприємства за системою JORC. Що дозволяє залучити іноземні інвестиції для розвитку підприємства. На підприємстві впроваджують структурний підрозділ внутрішній аудит. Аудиторська перевірка містить певні аудиторські процедури, завдяки яким є можливість знайти помилки чи виявити факти шахрайства.

На вибір аудиторських процедур впливає два чинники. Перший чинник залежить від підприємства. А саме, вид його діяльності, форма та система обліку, функціонуюча система внутрішнього аудиту та застосування електронної системи бухгалтерського обліку. Другий чинник залежить від особи, яка здійснює перевірку.

Термін «аудиторські процедури» виник в Україні з прийняттям ЗУ «Про аудиторську діяльність». Вітчизняні науковці по різному тлумачать «аудиторські процедури». Наприклад, М. Т. Білуха зазначає, що аудиторські процедури – система методичних дій, які здійснюються органами управління підприємства. В свою чергу, не на кожному підприємстві існує та функціонує система внутрішнього аудиту. Тому це тлумачення не в повній мірі відображає суть аудиторських процедур. О.Ю. Редько та К.Ю. Редько визначають тільки поняття

процедура – взаємозалежна послідовність будь-яких дій, будь якої діяльності [1]. Виходить, що під аудиторськими процедурами розуміють поетапність аудиторських дій, під час використання аудиторських процедур. Але на практиці, інколи запланований план аудиторської перевірки та фактично проведена перевірка відрізняються. Це обумовлено тим, що не можливо точно спланувати саму перевірку, оскільки аудитор при знаходженні помилки, починає перевіряти крок за кроком все те, що пов'язано з помилкою до того часу, доки не виявить похідну утворення помилки. Покладаючись на свій досвід, аудитор не використовує послідовно усі аудиторські процедури, а обирає та використовує ті, які необхідні саме під час конкретної перевірки. Жоден з нормативно-правових актів не регулює набір аудиторських процедур для конкретної перевірки на встановленому підприємстві та не визначає їх послідовне використання.

Ліщинська Л.Б., Василенко Ю.В. зазначають, що аудиторська процедура – це сукупність дій, які здійснюються в процесі аудиторської перевірки у запланованій послідовності для досягнення бажаної мети шляхом отримання суттєвих доказів та їх аналітичної оцінки у вирішенні поставлених задач [2]. Рудницький В.С. зазначає, що аудиторські процедури – це система методичних дій аудитора, спрямованих на отримання достатніх і надійних доказів щодо об'єктів аудиту [3]. Чернелевський Л.М. і Беренда Н.І. визначають аудиторські процедури як дії аудитора щодо перевірки фінансової звітності [4]. Практикуючий аудитор О.В. Жогова визначає «аудиторські процедури», як систему методичних дій аудитора, спрямованих на отримання достатніх і надійних доказів щодо об'єктів аудиту. Е. А. Аренс і Дж. К. Лоббек під аудиторськими процедурами розуміють - конкретні інструкції для збору інформації на кожному етапі аудиту. Дж.К. Робертсон вважає, що аудиторські процедури – це «конкретні дії аудиторів з метою отримання даних під час аудиторської перевірки», які залежать від системи обліку на підприємстві.

Проаналізувавши поняття «аудиторські процедури», на нашу думку має місце наступне тлумачення, «аудиторські процедури» - офіційно задокументований порядок методичних дій аудитора, спрямований на отримання достатніх та благонадійних доказів за для формування об'єктивного аудиторського висновку.

Список використаної літератури:

1. Редько О., Редько К. *Процедури аудиту як основа професійної практики //Бухгалтерський облік і аудит. – 2011. – №. 6. – С. 45-50.*
2. Ліщинська Л. Б., Василенко Ю. В. *Зміст і роль аудиторських процедур у системі незалежного фінансового контролю [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://www.rusnauka.com/9_KPSN_2011/Economics/15_84599.doc.htm*